

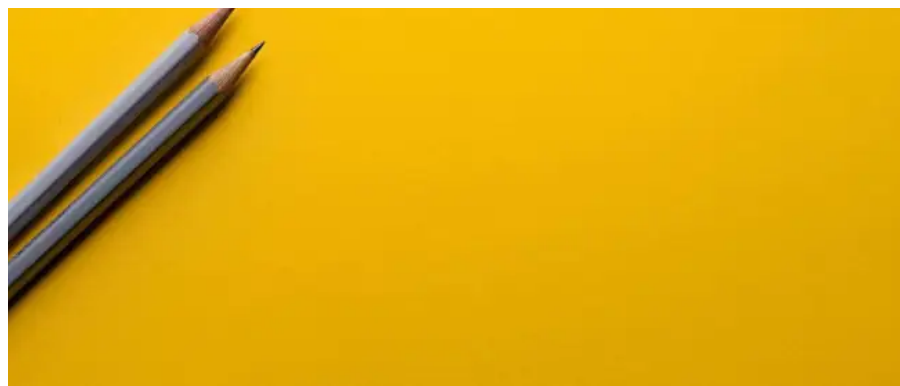
Etsi

[Mikä?](#) [Arkisto](#) [Juttusarjat](#) [Videot](#) [Tapahtumat](#) [Podcastit](#) [Toimitus](#)[Kirjoittajat](#) [Kirjoittajaohjeet](#) [Poliitikasta kouluissa](#) [Suomi](#)[Studia Generalia: Näkökulmia mis- ja disinformaatioon](#)

KYSY POLITIIKASTA: MITÄ ON YHTEISKUNNALLINEN RESILIENSSI?

15.12.2021

📅 15.12.2021 👤 POLITIIKASTA LEHTI 📌 ARTIKKELIT, TAPIO JUNTUNEN 💬 0

Lukuaika: 3 min.

Kysy politiikasta on juttusarjamme, jossa tutkija vastaa esitettyihin kysymyksiin. Lähetä kysymyksesi osoitteeseen toimitus@politiikasta.fi.

Mitä on yhteiskunnallinen resilienssi?

Kun puhutaan yhteiskunnista ja ihmisistä, viitataan resilienssillä yleisesti kykyyn selviytyä kriiseistä, katastrofeista ja muista äkillisistä poikkeusoloista mahdollisimman vähin inhimillisin ja materiaalisin vaurioin. Yhteiskunnallinen resilienssi ei kuitenkaan tyhjene pelkäksi selviytymiskyvyksi. Sen lisäksi resilienssissä on kyse myös yhteisöjen ja kokonaisten yhteiskuntien kyvystä ylläpitää elämäntapansa keskeisiä piirteitä kriisien pitkittyessä.

Lisäksi resilienssi yhteiskunta kykenee sopeutumaan positiivisesti kriisiä seuraaviin

Tapio Juntunen

Tapio Juntunen on turvallisuustutkimukseen erikoistunut yliopisto-opettaja Tampereen yliopistossa.

Artikkeliin sovelletaan avoimen julkaisemisen lisenssiä tiedelehdille (CC BY-NC-ND). [Lue lisää tekijänoikeuksista.](#)

Selaa arkistoa

Arviot

[demokratia](#)[Euroopan unioni](#)[Venäjä](#)[populismi](#)[Suomi](#)[Yhdysvallat](#)[Retoriikka](#)[Turvallisuuspolitiikka](#)[Media](#)[ilmastonmuutos](#)[Maahanmuutto](#)[Tutkimus](#)[Yliopisto](#)[Eurooppa](#)[Tasa-arvo](#)[Vaalianalyysit](#)[Terrorismi](#)[talous](#)[Ulkopoliittika](#)

uusiin olosuhteisiin sekä oppimaan kollektiivisesti aikaisemmista kriisikokemuksista. Pelkän kriisinsietokyvyn sijasta olisikin perustellumpaa puhua yhteiskunnallisesta mukautumisvalmiudesta.

Suomessa termiä resilienssi käytetään kuitenkin yleisesti synonyymina henkiseen kriisinsietokyvyille. Kuten todettua, määritelmässä unohdetaan yleisemmät yhteiskunnalliset ominaisuudet, jotka edesauttavat positiivista sopeutumista kriisin jälkeisiin uusiin olosuhteisiin.

Pelkän kriisinsietokyvyn sijasta olisi perustellumpaa puhua yhteiskunnallisesta mukautumisvalmiudesta.

Tähän tarvitaan myös valmiuksia, joiden pohjalta yhteiskunta kykenee uudistumaan demokraattisia vaikutuskanavia hyödyntämällä. Tämä taas ei ole mahdollista ilman sosiaalista ja poliittista luottamusta vahvistavia sekä toisaalta eriarvoisuuden kokemuksia vähentäviä yhteiskunnallisia rakenteita.

Yhteiskunnallista resilienssiä on hedelmällistä hahmottaa monivaiheisena prosessina. Ensinnäkin tarvitaan välitöntä reaktio- ja vastustuskykyä kriisin akuutin vaiheen kestämiseksi. Poliittisten johtajien ja keskeisten viranomaisten tulee kyetä nopeaan ja päättäväiseen päätöksentekoon tavalla, joka perustuu harjoiteltuihin valmiussuunnitelmiin sekä laadukkaaseen tilannetietoon kriisin luonteesta.

Yhteiskunnan keskeisten palveluiden sekä esimerkiksi ruoka- ja lääkehuollon toimivuus voidaan varmistaa varastoimalla kriittisiä tarvikkeita ja materiaaleja pahan päivän varalle sekä rakentamalla päällekkäisiä varajärjestelmiä esimerkiksi energianjakelun turvaamiseksi. Normaaliolosuhteissa yhteiskunnallisen resilienssin rakentaminen – pahan päivän varalta varautuminen – saattaa vaikuttaa tehottomalta rahankäytöltä. Myös kansalaiset ja kotitaloudet voivat varautua äkillisiin poikkeusoloihin niin sanotun kotivara-ajattelun mukaisesti.

Kansalaisten kriittinen medianlukutaito on eräs merkitykseltään nouseva yhteiskunnallista resilienssiä vahvistava ominaisuus, jonka merkitys korostuu läpi kriisisyklin.

Mitä pitkittyneemmäksi kriisitilanne osoittautuu, sitä enemmän yhteiskunnallisessa resilienssissä korostuvat materiaalien tekijöiden sijasta yleisemmät yhteiskunnalliset ominaisuudet: yhteiskunnan jäsenten yleinen koulutustaso, elinkeinoelämän monimuotoisuus niin yhteiskunnallisesti kuin alueellisestikin, eriarvoisuuden kokemusten vähäisyys ja sosiaalinen koheesio, keskeisten instituutioiden ja viranomaisten nauttima poliittinen luottamus, ja niin edelleen. Kansalaisten kriittinen medianlukutaito on eräs merkitykseltään nouseva yhteiskunnallista resilienssiä vahvistava ominaisuus, jonka merkitys korostuu läpi kriisisyklin.

Prosessimaisen luonteen lisäksi resilienssin piirteitä voi hahmottaa yhteiskunnan eri tasojen ja näiden välisten vuorovaikutussuhteiden kautta. Yksilöiden kyky sietää kriisien aiheuttamaa stressiä sekä toimia aloitteellisesti omassa paikallisyhteisössään on keskeinen yhteiskunnan kokonaisresilienssiä vahvistava

Tarkennettu haku

Hakusana

Ajanjakso

 mm / dd / yyyy

 mm / dd / yyyy

Kirjoittajat

 Kaikki kategoriat

Avainsanat

 Kaikki avainsanat

Uusimmat podcastit

Poliitikasta SOUNDCLOUD
Vuosi Bidenia Tru...

Poliitikasta - Vuosi Bidenia Trumpin jä...	108
Poliitikasta - Vuosi Bidenia Trumpin jälk...	108
Poliitikasta - Poliittisen osallistumise...	169
Poliitikasta - Edustajuus puntaroiiviss...	2.2K
Poliitikasta - Yritykset, yhteiskunta ja ...	156
Poliitikasta - Vaalipoliitikkaa ja kansal...	176
Poliitikasta - Koronavuosi kulttuuriala...	303
Poliitikasta - Koronavuosi kulttuuriala...	113

Latest tracks by [Poliitikasta](#)

[Privacy policy](#)

tekijä.

Paikallisyhteisöjen valmius organisoitua spontaanisti kriisitilanteissa on tärkeää varsinkin tilanteissa, joissa kriisiapua tarjoavien viranomaisten, pelastustoimen ja ensiavun resurssit ovat ylikuormittuneet. Resilientit yhteisöt tunnistaa sosiaalisista suhteista, joissa korostuu empatiakyky, luottamus, yhteenkuuluvuuden tunne, suvaitsevaisuus ja monimuotoisuus sekä avoimuus.

Resilientit yhteisöt tunnistaa sosiaalisista suhteista, joissa korostuu empatiakyky, luottamus, yhteenkuuluvuuden tunne, suvaitsevaisuus ja monimuotoisuus sekä avoimuus.

Resilienssiä tulee luonnollisesti tarkastella myös yhteiskunnan instituutioiden tasolla. Kansalaisten ja edelleen koko yhteiskunnan resilienssi luodaan normaaliaikoina laadukkaalla sosiaali-, terveys- ja koulutuspolitiikalla. Valtiotason institutionaalisessa resilienssissä on kyse myös alueellisen tason varautumisesta poikkeusoloihin sekä yksityisen sektorin kanssa tehdystä yhteistyöstä kriittisen infrastruktuurin toimivuuden takaamiseksi häiriötilanteissa.

Yhteiskunnan keskeisten instituutioiden, kuten edustuksellisen demokratian järjestelmien ja riippumattoman median toimintakyvyn säilyttäminen myös poikkeusoloissa on tärkeä yhteiskunnallista resilienssiä sekä kriisin jälkeistä positiivista mukautumista edesauttava tekijä. Puolustusvoimien rooli on ennen kaikkea sotilaallisia kriisejä ennaltaehkäisevä, mutta vapaaehtoisella maanpuolustus- ja varautumistoiminnalla voidaan tavoitella myös yleisempää yhteiskunnallista resilienssiä vahvistavia vaikutuksia.

Yhteiskunnallinen resilienssi on yhteydessä planetaarisiin ja ekologisiin reunaehtoihin. Esimerkiksi ilmastonmuutoksen ja sen vaikutusten torjunnassa onnistuminen vahvistaa myös yhteiskunnallisen resilienssin edellytyksiä.

Yhteiskunnallinen resilienssi on yhteydessä planetaarisiin ja ekologisiin reunaehtoihin.

Lopulta on syytä korostaa Suomen kaltaisen avoimen demokratian kansainvälisesti kytkeytynyttä luonnetta. Monet yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista sekä huoltovarmuutta turvaavista palveluista ovat riippuvaisia globaalien tuotanto- ja logistiikkaketjujen häiriöttömyydestä. Avoin demokratia on myös luontaisesti altis hybridihäirinnälle, kuten kriisiaikaista hämmennystä lisäämään pyrkivälle informaatiovaikuttamiselle, johon voidaan vaikuttaa edelläkin mainitun laadukkaan koulutusjärjestelmän puitteissa. Yhteiskunnallinen resilienssi viittaa siis kykyyn selviytyä kriiseistä, sopeutua poikkeuksellisiin olosuhteisiin niiden pitkittyessä sekä mukautua positiivisesti kriisien jälkeiseen uuteen tilanteeseen. Yhteiskunnallinen resilienssi ei siis välttämättä edes lisää turvallisuutta ennaltaehkäisevästi, vaan tarjoaa pikemminkin tavan hahmottaa elämän mahdollisimman häiriötöntä jatkuvuutta turvattomuuksien keskellä.

Tapio Juntunen on turvallisuustutkimukseen erikoistunut yliopisto-opettaja Tampereen yliopistossa.

📌 KYSY POLITIIKASTA